

กว่าจะมาเป็นนมโรงเรียน

นมโคสดแท้ 100% วันที่ควรบริโภคก่อน

xx-x-xxxx-y-yyyy

140459

START

1

เกษตรกร

ศูนย์รวมนม

3

น้ำนมดิบ
คุณภาพดี

5

นมคุณภาพดี

4

ผลิตนมด้วยมาตรฐาน GMP
GOOD MANUFACTURING PRACTICE

6

ขนส่งนมถูกหลักอนามัย

7

โรงเรียน

9

จัดเก็บก่อนแจก

8

ตรวจสอบคุณภาพนม

GOAL

เด็ก ๆ ดื่มนมโรงเรียนปลอดภัย

10

สังเกต
ก่อนดื่ม

นมโรงเรียนปลอดภัย เด็กไทยแข็งแรง

ผลิตนมปลอดภัย ขนส่งถูกหลักอนามัย เด็กไทยดื่มนมคุณภาพดี

3

น้ำนมดิบ
คุณภาพดี

ผลิตนมปลอดภัย

ขนส่งถูกหลักอนามัย-นมถุง

ข้อแนะนำ

- อุณหภูมิไม่เกิน 4 องศาเซลเซียส
- รักษาอุณหภูมิขณะเปิดประตูไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส
- จัดเรียงนมในตะกร้าป้องกันการซ้อนทับที่มากเกินไป
- จัดเรียงนมให้มีช่องว่าง เพื่อให้อากาศเย็นไหลเวียนได้สะดวก

นมถุงอายุสั้น ควรดื่มให้ทัน ก่อนวันที่ควรบริโภคก่อน

ตรวจสอบคุณภาพ จัดเก็บถูกต้อง ป้องกันนมบูด

1

นมถุงและนมกล่อง ต้องตรวจสอบอย่างใส่ใจ

ข้อแนะนำ

- นมพาสเจอร์ไรส์ (นมถุง) ตรวจสอบอุณหภูมินม ต้องไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส

ข้อสังเกต

- ตรวจสอบฉลากว่าถูกต้อง ครบถ้วน เลขสารบบอาหาร
- ตรวจสอบกล่องนมว่ามีรอยร้าวซึม หักย่น บวม หรือไม่ วันที่ควรบริโภคก่อน
- ตรวจสอบลักษณะของนมว่ามีสี กลิ่น รส ผิดปกติหรือไม่
- นมยังไม่หมดอายุ/ใกล้หมดอายุ บรรจุภัณฑ์ต้องไม่ฉีกขาด ไม่รั่ว ไม่ซึม

ข้อควรระวัง

- หากพบกล่องนมที่บวม มีรอยปริ หรือเป็ยกขึ้น ให้แยกกล่องนมนั้นออกทันที และบรรจุใส่ถุงเพื่อคืนหรือเปลี่ยนกับผู้ผลิต
- ให้เด็กดื่มนมให้หมดถุงหรือกล่องในคราวเดียว ไม่ควรเก็บไว้ดื่มต่อภายหลัง

จัดเก็บก่อนแจก-นมกล่อง (นม ยู เอช ที)

2

นมกล่อง-กล่องต้องสภาพดี กลิ่น รส สีของนม ไม่เปลี่ยนแปลง

ไม่ควรแช่ นม ยู เอช ที ในกระติกน้ำแข็ง หรือน้ำเย็น หรือตู้แช่ที่มีน้ำแข็ง เพราะน้ำอาจทำให้กระดาษของกล่องนมเปียกยุ่ย

ข้อแนะนำ

ไม่ใช่มีด หรือของมีคม กรีดกระดาษลัง เพื่อป้องกันกล่องนมรั่วซึม

ต้องวางห่างจากแสงแดด ความชื้น และวางซ้อนกันไม่เกิน 7 ชั้น

ห้ามนำกล่องบรรจุภัณฑ์
แช่ในถังน้ำแข็ง
หรือตู้เย็นที่มีน้ำแข็ง
เพราะจะทำให้
กระดาษเปียกยุ่ยได้ง่าย

ห้ามยึน นึ่ง
หรือวางสิ่งของหนัก
บนกล่อง

3

จัดเก็บก่อนแจกนมถุง (นมพาสเจอร์ไรส์)

นมถุงน้ำเลียง่าย ก่อนแจกจ่าย ต้องไม่รีวี่ม

การเก็บรักษานมโรงเรียน ต้องให้นักเรียนตีนมโรงเรียนทันที
หรือภายในวันที่รับนม (ภายใน 9 ชั่วโมง)

ข้อแนะนำ

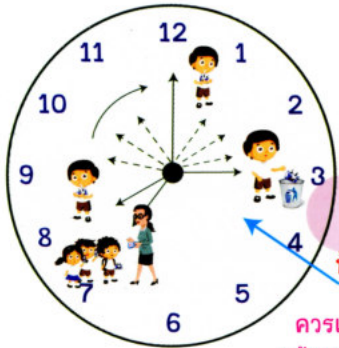
ต้องเก็บไว้ในตู้เย็น ที่มีความเย็นพอ
หรือในถังแช่ที่มีน้ำแข็ง
ที่สะอาดใส่ไว้เพียงพอ

1

2

อุณหภูมิผลิตภัณฑ์นมก่อนแจกจ่าย
ไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส

ห้ามเกิน 9 ชั่วโมง

ควรแจกนมให้เร็วที่สุด
หลังจากรับนมจากผู้ผลิต

3

4

ควรใช้น้ำแข็งเกล็ด หรือบด
เพื่อคุณภาพในการเก็บรักษานม

เมื่อเกลี่ยน้ำแข็งให้กระจายอย่างสม่ำเสมอแล้ว
น้ำแข็งควรมีความหนาไม่ต่ำกว่า 1 นิ้ว

5

ไม่ควรเปิดฝาดังไว้นาน
และไม่ให้นำน้ำแข็งไปบริโภค

6

ตัวอย่างการเก็บนมถุงที่เหมาะสม
เก็บนมถุง ไม่เกิน 100-250 ถุง
เก็บในภาชนะเก็บความเย็นที่มีฝาปิด

อุณหภูมิผลิตภัณฑ์นมก่อนแจกจ่ายไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส

สังเกตก่อนดื่ม กลิ่น สี รส ไม่เปลี่ยน
นักเรียนดื่มนมแข็งแรง

วิธีง่าย ๆ ในการตรวจสอบว่านมเสียหรือไม่ ทำได้ ดังนี้

1) สังเกตภาชนะบรรจุว่า มีการบวมผิดปกติหรือไม่ สภาพภาชนะบรรจุสะอาด ไม่มีรอยเปื้อน นมดี ต้องไม่มีรอยร้าวซึม

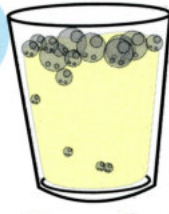
2) หากนมเป็นก้อนและมีการแยกชั้น ถ้านมมีสภาพแบบนี้ ให้อุ่นมานไว้ก่อนเลยว่า นมเสียแล้ว ได้แก่

นมคุณภาพดี

สีเปลี่ยนไป

มีลักษณะเป็นฟอง มียางเหนียวเกิดที่ผิวหน้า

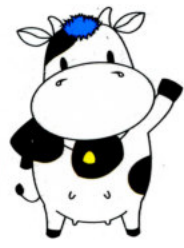

มีตะกอนหรือมีการแยกชั้น

3) ดมและชิม ถ้ามีรสชาติหรือกลิ่นที่ผิดปกติ ให้เข้าใจไว้ก่อนว่านมเสียแล้ว เช่น

เด็ก ๆ ดื่มนมโรงเรียนปลอดภัย

โปรตีนและแคลเซียม
ทำให้เด็กแข็งแรง เจริญเติบโต

สาเหตุของนมเสีย

โรงงาน และ โรงเรียน ใส่ใจ นมโรงเรียนปลอดภัย เด็กไทยสุขภาพดี

ข้อควรระวัง

กระบวนการผลิตมีความบกพร่อง ได้แก่

- ใช้ความร้อนไม่สูงเพียงพอ หรือใช้เวลาในการฆ่าเชื้อน้อยไป
- การเก็บรักษานมหลังการฆ่าเชื้อแล้วไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น ไม่ปิดฝาถังเก็บนมรอบบรรจุ
- การบรรจุไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้มีการปนเปื้อน หรือใช้ภาชนะบรรจุที่ไม่สะอาด
- เก็บรักษานมที่บรรจุแล้วในอุณหภูมิที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะนมพาสเจอร์ไรส์ต้องเก็บที่อุณหภูมิไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส ส่วนนม ยู เอช ที ก็ต้องไม่เก็บในที่ร้อน หรือโดนแดด

การจัดเก็บที่โรงเรียนไม่ถูกต้อง เช่น

- แขนงรวมกับอาหารสด
- นำน้ำแข็งออกจากถังนม ทำให้อุณหภูมิไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บนม

ข้อสังเกตก่อนการบริโภค

- นมหมดอายุ สังเกตได้จากวันที่ควรบริโภคก่อนซึ่งระบุไว้บนฉลากและกล่องนม หรือ อุณหภูมิไม่มีการรีวี่ม

การดูแลเด็ก ๆ เมื่อมีอาการอาหารเป็นพิษ

การปฐมพยาบาล

- ควรให้กินยาแก้อาเจียน
- ดื่มน้ำเกลือแร่ชดเชยน้ำและเกลือแร่ที่เสียไป
- สังเกตเด็กมีอาการขาดน้ำหรือไม่ อาการของการขาดน้ำ ได้แก่ ปากแห้ง กระบอกตาสึก กระทบมมุ่ม ชีพจรเต้นเร็วและปัสสาวะน้อยลง ถ้าเด็กมีอาการขาดน้ำ ควรรีบพาไปพบแพทย์
- ถ้าเด็กไม่มีการขาดน้ำ อาจดูแลที่บ้านเองได้ ถ้าอาการเริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ ควรให้เด็กดื่มน้ำเกลือแร่ต่อไป และพยายามให้เด็กดื่มนมทีละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ เพื่อไม่ให้อาเจียน
- ควรให้กินอาหารอ่อน ๆ เช่น โจ๊ก ข้าวต้ม จะดีกว่าอาหารแข็ง ๆ ที่ย่อยยาก

ขนส่งลูกหลอกนมมัย-นมกล่อง

ขนส่งนมกล่อง
(นม ยู เอช ที)

ข้อแนะนำ

ไม่โยนกล่อง
ขณะขนย้าย

ควรจัดวางกล่องให้แน่น
และชิดกัน

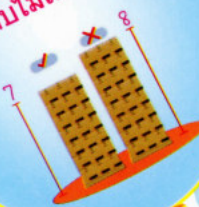
รักษาความสะอาด
บริเวณที่เก็บสินค้าเสมอ
และมีมาตรการ
ป้องกัน หนู
มด และแมลงต่างๆ

ควรเก็บกล่องนม
ให้ห่างจากไฟ
แสงแดด
และบริเวณที่มี
ความชื้นสูง

ควรวางกล่องผลิตภัณฑ์
ให้เป็นระเบียบในแนวตั้ง
ซ้อนทับไม่เกิน 7 ชั้น

โรงงานผลิตนม

โรงเรียน

การดำเนินการ ของโรงเรียน

เมื่อนักเรียนมีอาการอาหารเป็นพิษ

- 1) **ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่** เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อประสานการสอบสวนโรค และการช่วยเหลือทางการแพทย์
- 2) **เก็บตัวอย่างอาหารที่สงสัยว่าเป็นสาเหตุของโรค** ภายในระยะเวลา 72 ชั่วโมง ก่อนที่จะมีอาการป่วย
- 3) **การเก็บตัวอย่างอาหาร**
 - 3.1 ถ้าอาหารเป็นของแข็ง ให้เก็บตัวอย่าง 200-400 กรัม ถ้าอาหารเป็นของเหลว ให้เก็บตัวอย่าง 200-1,000 มิลลิลิตร ใส่ถุงพลาสติก แล้วมัดปากถุงให้แน่น
 - 3.2 หากเป็นตัวอย่างที่เน่าเสียง่าย เช่น นมสดพาสเจอร์ไรส์ ให้เก็บตัวอย่างนั้นไว้ในตู้เย็น แต่อย่าเก็บไว้ในห้องแช่แข็ง เพราะจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุอาจตายในระหว่างการแช่แข็ง ทำให้ไม่สามารถตรวจได้
- 4) มอบตัวอย่างให้กับเจ้าหน้าที่ที่มาทำการสืบสวนทางระบาดวิทยา เพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ต่อไป

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

โรงเรียน

โรงพยาบาล

ผลิตโดย
กองพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ
โทร. 0 2590 7118 โทรสาร 0 2591 8472

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Food and Drug Administration

สงวนลิขสิทธิ์ เนื้อหาและภาพประกอบตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม